

CHỦ ĐỀ 6: ÔN TẬP VỀ KÍ**MÔN: NGỮ VĂN – KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG - LỚP 6****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****A. Lý thuyết****1. Lý thuyết về kí, du kí**

Yếu tố	Kí	Du kí
Khái niệm	Là loại tác phẩm văn học chú trọng ghi chép sự thực	Là thể loại kí ghi chép về những chuyến đi tới các vùng đất, các xứ sở nào đó. Người viết kể lại hoặc miêu tả những điều mắt thấy tai nghe trên hành trình của mình
Đặc điểm	Kể sự việc, tả người, tả cảnh, cung cấp thông tin và thể hiện cảm xúc, suy nghĩ của người viết. Có những tác phẩm nghiêng về kể sự việc, có những tác phẩm nghiêng về thể hiện cảm xúc	Phản ánh, truyền đạt những nhận biết, những cảm tưởng, suy nghĩ mới mẻ của bản thân người du lịch về những điều mắt thấy tai nghe ở những xứ sở xa lạ, nơi mọi người ít có dịp đi đến, chứng kiến
Người kể	Thường là người trực tiếp tham gia hoặc chứng kiến sự việc. Có thể xưng “tôi”, có vai trò như người kể chuyện. Khi kể, tác giả kết hợp trình bày suy nghĩ, cảm xúc, sự quan sát, liên tưởng, tưởng tượng của mình về sự việc	
Mạch kể	Sự việc thường kể theo trình tự thời gian	

2. Khái quát nội dung chính các văn bản

Văn bản	Tác giả	Xuất xứ	Nội dung chính	Giá trị nghệ thuật
<i>Cô Tô</i>	Nguyễn Tuân (1910-1987)	Là phần cuối của bài kí Cô Tô, in trong cuốn “Nguyễn Tuân toàn tập”	- Cảnh thiên nhiên và sinh hoạt của con người trên vùng đảo Cô Tô hiện lên thật trong sáng và tươi đẹp. Bài văn cho ta hiểu biết và yêu mến một vùng đất của Tổ quốc - quần đảo Cô Tô.	- So sánh, ẩn dụ, nhân hóa táo bạo, bất ngờ, giàu trí tưởng tượng. - Ngôn ngữ điêu luyện và sự miêu tả tinh tế, chính xác, giàu hình ảnh và cảm xúc

			- Bài văn cho ta hiểu biết và yêu mến một vùng đất của Tổ quốc - quần đảo Cô Tô	
<i>Hang Én</i>	Hà My	Trích trong trang thông tin điện tử Sở Du lịch Quảng Bình, 14/10/2020	Hang Én là một bài kí kể lại cuộc hành trình khám phá hang én của nhân vật tôi. Tác phẩm đã cung cấp cho người đọc những thông tin từ khung cảnh, thảm thực vật,... vừa hùng vĩ, vừa mơ mộng của địa điểm này.	Sử dụng ngôi kể thứ nhất tăng sự chân thực, trình tự miêu tả hấp dẫn, cách miêu tả thú vị cùng những thông tin chính xác.
<i>Cửu Long Giang ta ơi</i>	Nguyễn Hồng (1918 – 1982)	Trích Trời xanh, NXB Văn học, Hà Nội (1960)	Bài thơ bắt đầu từ hình ảnh chật chội của lớp học để đưa đến hình ảnh rộng lớn của dòng sông Mê Kông, đem đến cho người đọc những hiểu biết về dòng sông cùng con người Nam Bộ và thể hiện tình cảm của tác giả dành cho quê hương, xứ sở Việt Nam.	Thể thơ tự do với kết cấu đặc biệt cùng các biện pháp tu từ: so sánh, ẩn dụ, điệp,...

B. Bài tập

I. Trắc nghiệm

Câu 1: Kí là gì?

- A. Là một thể loại văn học được dân gian sáng tác có xu thế hư cấu
- B. Là loại tác phẩm văn học chú trọng ghi chép sự thực
- C. Là truyện viết cho trẻ em, có nhân vật thường là loài vật hoặc đồ vật được nhân cách hóa
- D. Là những câu chuyện kể dân gian, kể lại những câu chuyện trong lịch sử dựng nước, giữ nước của cha ông ta được khúc xạ qua lời kể của nhiều thế hệ

Câu 2: Trong những tác phẩm dưới đây, tác phẩm nào không phải thể kí?

- A. Cây tre Việt Nam
- B. Cô Tô

C. Cửu Long Giang ta ơi

D. Bức tranh của em gái tôi

Câu 3: Yếu tố nào thường không có trong thể kí?

A. Cốt truyện

B. Nhân vật kể chuyện

C. Lời kể

D. Sự việc

Câu 4: Yếu tố nào bị hạn chế trong các tác phẩm thuộc thể kí?

A. Sự xuất hiện của người trần thuật

B. Khả năng sử dụng phương thức tả và kể

C. Các chi tiết về cuộc sống

D. Khả năng tưởng tượng, hư cấu của tác giả

Câu 5: Văn bản nào sử dụng thể loại du kí?

A. Tôi đi học

B. Trong lòng mẹ

C. Cô Tô

D. Công trường mở ra

II. Tự luận

Câu 1: Nêu đặc điểm của thể kí.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Câu 2: Văn bản *Cô Tô* do ai sáng tác? In trong tác phẩm nào?

.....

.....

Câu 3: Văn bản *Cô Tô* được viết trong hoàn cảnh nào?

Câu 4: Nêu giá trị nội dung, nghệ thuật của văn bản *Cô Tô*.

Câu 5: Viết đoạn văn ngắn tóm tắt nội dung văn bản *Hang Én*.

Câu 6: Đọc văn bản *Hang Én* và trả lời các câu hỏi sau:

- a. Văn bản *Hang Én* cung cấp thông tin về điều gì?
- b. Nội dung chính của văn bản *Hang Én* là gì?

Câu 7: Viết đoạn văn suy nghĩ về tình cảm của tác giả dành cho thiên nhiên *Hang Én*.

Câu 8: Văn bản *Cứu Long Giang ta ơi* được trích từ tác phẩm nào? Do ai sáng tác?

Câu 9: Nêu giá trị nội dung, giá trị nghệ thuật của văn bản *Cứu Lòng Giang ta ơi*.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT

THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

I. Trắc nghiệm

1 - B	2 - D	3 - A	4 - D	5 - C
-------	-------	-------	-------	-------

II. Tự luận

Câu 1:

Nêu đặc điểm của thể kí.

Phương pháp:

Ôn lại kiến thức đã học về thể kí

Lời giải chi tiết:

Đặc điểm của thể kí: kể sự việc, tả người, tả cảnh, cung cấp thông tin và thể hiện cảm xúc, suy nghĩ của người viết. Có những tác phẩm nghiêng về kể sự việc, có những tác phẩm nghiêng về thể hiện cảm xúc.

Câu 2:

Văn bản *Cô Tô* do ai sáng tác? In trong tác phẩm nào?

Phương pháp:

Ôn lại kiến thức đã học về văn bản *Cô Tô*

Lời giải chi tiết:

- Văn bản *Cô Tô* do Nguyễn Tuân sáng tác
- Là phần cuối của bài kí *Cô Tô*, in trong cuốn “Nguyễn Tuân toàn tập”

Câu 3:

Văn bản *Cô Tô* được viết trong hoàn cảnh nào?

Phương pháp:

Ôn lại kiến thức đã học về văn bản *Cô Tô*

Lời giải chi tiết:

Văn bản *Cô Tô* được viết khi tác giả ra thăm đảo *Cô Tô*

Câu 4:

Nêu giá trị nội dung, nghệ thuật của văn bản *Cô Tô*

Phương pháp:

Ôn lại kiến thức đã học về văn bản *Cô Tô*

Lời giải chi tiết:

- Giá trị nội dung:

+ Cảnh thiên nhiên và sinh hoạt của con người trên vùng đảo Cô Tô hiện lên thật trong sáng và tươi đẹp. Bài văn cho ta hiểu biết và yêu mến một vùng đất của Tổ quốc - quần đảo Cô Tô.

+ Bài văn cho ta hiểu biết và yêu mến một vùng đất của Tổ quốc - quần đảo Cô Tô.

- Giá trị nghệ thuật:

+ So sánh, ẩn dụ, nhân hóa táo bạo, bất ngờ, giàu trí tưởng tượng.

+ Ngôn ngữ điêu luyện và sự miêu tả tinh tế, chính xác, giàu hình ảnh và cảm xúc.

Câu 5:

Viết đoạn văn ngắn tóm tắt nội dung văn bản *Hang Én*.

Phương pháp:

Đọc kĩ văn bản *Hang Én*, chú ý các chi tiết, sự việc chính

Lời giải chi tiết:

Hành trình khám phá Hang Én là một hành trình đầy thú vị. Hành trình ấy khởi đầu từ con dốc Ba Giàn nhiều gập ghềnh và sơ khai tới thung lũng Rào Thương được bao quanh bởi con suối như xứ sở thần tiên. Bên trong Hang Én là một cái tổ khổng lồ với đầy đủ nước, không khí, ánh sáng. Không gian ở đây được tác giả so sánh với thời nguyên thủy khi mọi thứ chưa bị can thiệp bởi bàn tay của con người. Hàng vạn chú chim én cư ngụ và sống cuộc sống an toàn, thân thiện và tạo nên vẻ đẹp thú vị cho cảnh quan. Và con người đã cảm thấy vui vẻ, trân trọng và biết ơn thiên nhiên khi trải qua một đêm trong Hang Én nhiều điều kì thú.

Câu 6:

Đọc văn bản *Hang Én* và trả lời các câu hỏi sau:

- Văn bản *Hang Én* cung cấp thông tin về điều gì?
- Nội dung chính của văn bản *Hang Én* là gì?

Phương pháp:

Đọc kĩ văn bản *Hang Én*

Lời giải chi tiết:

- Văn bản *Hang Én* cung cấp thông tin về cảnh quan du lịch
- Nội dung chính: cung cấp những thông tin từ khung cảnh, thảm thực vật,... vừa hùng vĩ, vừa thơ mộng của hang Én.

Câu 7:

Viết đoạn văn suy nghĩ về tình cảm của tác giả dành cho thiên nhiên *Hang Én*.

Phương pháp:

Đọc kĩ văn bản *Hang Én*, nêu cảm nhận của em về cảm xúc của tác giả

Lời giải chi tiết:

Bài tham khảo:

Hang Én là một văn bản kí tái hiện những khám phá kì thú khi đoàn du khách tham gia thám hiểm cảnh quan đặc sắc này. Văn bản đã thể hiện rõ nét ngòi bút tài tình và tình cảm đặc biệt mà tác giả dành cho thiên nhiên. Đó là hình ảnh thể hiện sự trân trọng, lòng biết ơn và tình yêu của con người đối với tự nhiên: “Ai nấy nhòai ra khỏi lều, chân trần chạy quanh sông, rồi ngay bên bờ cát vục mắt nước rửa mặt, hít căng lồng ngực thứ không khí mát lành, tinh khiết”. Sự gần gũi của con người với thiên nhiên như hòa nhập và biết ơn với mẹ thiên nhiên tươi đẹp và trong mát: “Khi bóng tối bao trùm lòng hang Én, tôi ngồi bệt trên cát... Khi trời sáng, ai nấy đều nhòai ra khỏi lều, hít căng lồng ngực”. Và cách tác giả cảm nhận cuộc sống thiên nhiên hoang dã vô cùng đặc biệt. Tác giả miêu tả chân thực, sắc nét cuộc sống nguyên thủy, hoang dã cho thấy vẻ đẹp hùng vĩ, vừa hoang sơ, vừa bí ẩn của thiên nhiên. Điều đó không làm cho người đọc hoảng sợ mà giúp người đọc càng muốn khám phá, chinh phục thiên nhiên hơn bao giờ hết. Qua đó, có thể thấy văn bản đã thể hiện tình cảm yêu mến của tác giả đối với thiên nhiên và sự trân trọng dành cho những kì quan quý giá của đất nước.

Câu 8:

Văn bản *Cửu Long Giang ta ơi* được trích từ tác phẩm nào? Do ai sáng tác?

Phương pháp:

Đọc kỹ văn bản *Cửu Long Giang ta ơi*.

Lời giải chi tiết:

Văn bản *Cửu Long Giang ta ơi* được trích từ tác phẩm *Trời xanh* do tác giả Nguyễn Hồng sáng tác

Câu 9:

Nêu giá trị nội dung, giá trị nghệ thuật của văn bản *Cửu Long Giang ta ơi*.

Phương pháp:

Đọc kỹ văn bản *Cửu Long Giang ta ơi*.

Lời giải chi tiết:

- Giá trị nội dung

Bài thơ bắt đầu từ hình ảnh chật chội của lớp học để đưa đến hình ảnh rộng lớn của dòng sông Mê Kông, đem đến cho người đọc những hiểu biết về dòng sông cùng con người Nam Bộ và thể hiện tình cảm của tác giả dành cho quê hương, xứ sở Việt Nam.

- Giá trị nghệ thuật

Thể thơ tự do với kết cấu đặc biệt cùng các biện pháp tu từ: so sánh, ẩn dụ, điệp,...

Câu 10:

Từ văn bản *Cửu Long Giang ta ơi*, viết đoạn văn nêu cảm nhận về hình ảnh dòng sông Cửu Long.

Phương pháp:

Đọc kỹ văn bản *Cửu Long Giang ta ơi*.

Lời giải chi tiết:**Bài tham khảo:**

Đi khắp dải đất cong cong hình chữ S, có biết bao dòng sông hội tụ để cất lên câu hát yêu thương, để suy tưởng nguồn cội, để gọi nhớ tuổi thơ êm đềm. Những dòng sông đã chấp cánh cho các thi nhân bay lên cùng với cảm hứng yêu nước, thương nòi. Dòng sông Cửu Long trong “Cửu Long Giang ta ơi” là một dòng sông như thế. Sông Mê Kông đến với cậu học trò mười tuổi từ trong lớp học lớn lao, từ nơi bản đồ kì diệu, cậu bé bắt gặp dòng sông mông mênh khiến tim đập mạnh không sao hiểu được. Dòng sông xuất hiện trong vẻ đẹp kì vĩ, hoang sơ của thiên nhiên với “cây lao lá đỏ”, “tan hoang dựa mặt”. Dòng sông được nhân hóa với tiếng hát, với âm thanh ngọt ngào trong tình yêu thương, niềm tự hào của thiên nhiên, xứ sở. Và dòng sông ấy mang hơi thở, linh hồn của một người mẹ, một người mẹ đã quặn đau và sinh ra “chín nhánh sông vàng”, chính là dòng Cửu Long giang của chúng ta. Tác giả đã viết về dòng sông bằng tất cả niềm tự hào của người

con yêu nước. Cửu Long giang – đó không chỉ là dòng sông bồi đắp phù sa cho ruộng màu hoa trái, đó còn là dòng sông của niềm tự hào, của tình yêu nước mãnh liệt và thiết tha, nồng hậu.